

Migráns

www.milvus.ro

Marosvásárhely

X. évfolyam, 2 sz. • 2008 július

Az Erdélyben újra felfedezett rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis*) • Fotó: Sos Tibor

Kiegészítő adatok a dobрудzsai kételtű - és hüllőfauna elterjedéséhez

Dobrudzsa mindig is a romániai herpetológusok paradicsoma volt. Ennek ellenére, a kételtű- és hüllőfauna elterjedése még jelenleg sem tisztázott. Az emberi tevékenységek hatására ezek a fajok a mindinkább feldarabolódó, nem zavart, szigetszerű élőhelyekre kényszerülnek. ■ 2. oldal

Kiegészítő adatok a dobrudzsai kétéltű- és hüllőfauna elterjedéséhez

Sos Tibor, Daróczy J. Szilárd

Dobruzsza mindig is a romániai herpetológusok paradicsoma volt. Ennek ellenére, a kétéltű- és hüllőfauna elterjedése még jelenleg sem tisztázott. Az emberi tevékenységek hatására ezek a fajok a mindinkább feldarabolódó, nem zavart, szigetszerű élőhelyekre kényszerülnek. E negatív tevékenységek eredményeképpen Közép-Dobruzsza kétéltű- és hüllőfajainak száma vészesen megcsappant. A herpetológusok továbbá is a közkedvelt herpetológiai forró pontokat részesítik előnyben (pl. Măcin hegység, Babadagi erdő, Hisztria, Délnyugat-Dobruzsza, stb.). A jelen munkában bemutatott adatokat madártani túrák alkalmával gyűjtöttük. Emiatt, az újravezett előfordulások mellett, egyes fajoknál új előfordulási helyeket is listázunk, olyan helységekből, -amelyek, jelenlegi ismereteink szerint elkerülték a herpetológusok figyelmét. Azonban további előfordulási adatokat jelzünk herpetológiai tüzetesen kutatott helységekből is. Az adatok részben 2007-ben gyűjtött adatok, részben pedig 1993-tól kezdődően, különböző túrák megfigyelései (főleg 1997, 2001, 2003, 2004, 2005).

A kétéltűek, a sztyeppi (pl. zöld varangy) és a melegkedvelő fajok (pl. zöld levelibéka) kivételével, nedves élőhelyekhez kötöttek, ezért Észak-Dobruzsában a fajok száma nagyobb, mint a középső és déli részeken. A nem zavart Fekete-tenger-parti élőhelyek jelenleg is nagyszámú barna és zöld ásbéka populációkat tartanak fent (pl. Vadu, Hisztria). Érdekességként,

ezek a fajok felsős tavakban és tavcskákban is párzanak. A nagy tavi béka tűnik a legelterjedtebb békafajnak Dobruzsában, de valószínűleg, a főleg éjszakai életmódú és ezért nehezebben megfigyelhető zöld varangyok száma messzemenően meghaladja a nagy tavi békák számát. Helyenként, Dobruzsza kontinentális részén is, megjelenik a hibrid eredetű kecskebéka. Măcin közelében a kecskebéka egy ritka barna színváltozatát sikerült megfigyelni.

Dobruzsza valójában a hüllők hazája. Néhány déli és keleti faj itt éri el elterjedésének északi, illetve nyugati határát. Itt a mór teknős a legelterjedtebb szárazföldi teknős. Kevésbé sajtószerű helyeken is előfordul, mint pl. a tenger melletti homokdűnéken (pl. Vadu, Chituc turzás). A mór teknős délen azonos élőhelyen él a görög teknőssel. A görög teknőst már a huszadik század elején jelezték Dobruzsza déli részéről, ami nem meglepő, hisz a bolgár populációk a román-bolgár határig húzódnak. Ennek ellenére, a faj dobrudzsai előfordulása csak 2001-ben nyert megerősítést. Az egyik túrák alkalmával, Canaraua Fetii mészkőszorosában leltünk rá egy fiatal görög teknősre. Ugyanakkor két, e két szárazföldi teknős jegyeit mutató egyedet is találtunk. Később a két egyed a görög teknőshöz tartozónak határoztuk meg. Ami meglepő volt, a farkpáncél részleges osztottságán kívül, az a mór teknős szarutüskéjére emlékeztető képződmények jelenléte a comb hátsó oldalán.

A mocsári teknős helyenként bevonul a vízfolyások mellett a kontinentális Dobruzsába. Valószínűleg nyáron a kiszáradó vizek nyári álomra kényszerítik a fajt. A faj felsős vízi környezetben is megtalálható. Tapasztalataink szerint, a pannongyík szigetszerűen, a meleg tölgyesekben nagy valószínűséggel megtalálható. A

zöld gyík széles elterjedési mintát mutat Dobruzsában. Jelenleg a Romániában előforduló két zöld gyík-alfaj elterjedését még homály fedti. A befogott egyedek és az általunk elért irodalom alapján, elkészítettünk egy előzetes térképet az elterjedésükről. Az óriás zöld gyík elterjedése Dobruzsában szintén nem tisztázott. További előfordulási helyeit részben néhány felhagyott vagy éppen működő kőbánya közelében fedeztük fel (lásd térkép). A dobrudzsai fürge gyíkot külön alfajnak javasolták (*L. a. euxinica*), de az utolsó kutatások fényében a *L. a. chersonensis* csoportjába helyezték vissza, így továbbá is ennek barna változataként ismert. A forma taxonómiai helyzete jelenleg még nem tisztázott. A színezetbeli különbségek egymagukban nem jelenthetnek külön taxonómiai státuszt, hisz a homokdűnés élőhelyekhez való alkalmazkodás eredménye is lehet.

A kígyók között a legnagyobb meglepetés volt a ... Gond me nevezni magyarul ezt a fajt, hisz nemrég a négyszalagos sikló alfajaként ismert *sauromates* formát faji rangra emelték. Mivel a négy csík jelenléte a *sauromates* formának nem jellegzetessége, a fajnak jelenleg még nincs megfelelő magyar neve. Ugyanígy, az angol "Four-lined Snake" név sem érvényes már erre a fajra. Az új angol nevek közül, mint pl. az "Eastern Rat Snake" (keleti patkánysikló), "Blotched Snake" (foltos sikló), talán az utolsó név magyar megfelelője lehetne helyes, hisz a fajra kisebb-nagyobb foltok jellemzőek. A patkánysikló név pedig már foglalt más fajokra. Tehát, a továbbiakban nevezzük ezt a fajt "foltos sikló"-nak. Nagy élmény volt egy 1,28 m-es egyed megfigyelése Cheia-szorosában, Közép-Dobruzsában. Ismeretünk szerint a fajnak ez egy újabb előfordulási helye. A legközelebbi jelzést Gura

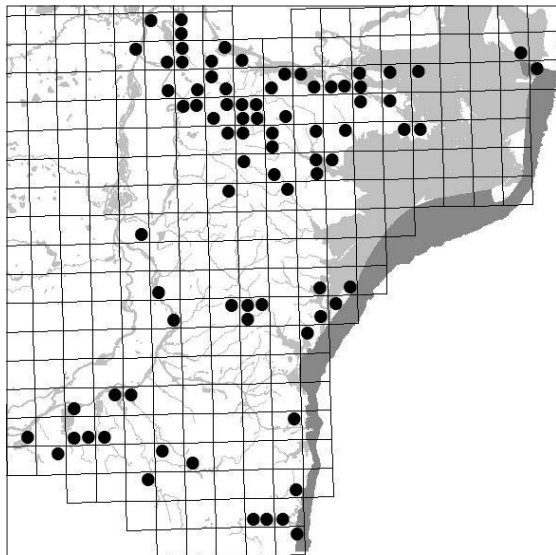

Dobrogei-ból ismerjük. Egy másik egyed levedlett bőrét a Măcin-hegység Pricopan vonulatának lábánál találtuk meg. Dobrudzsában továbbá nagy élményt jelent a rézsiklóval való találkozás is, főleg egy nem sajátoságos élőhelyen, a

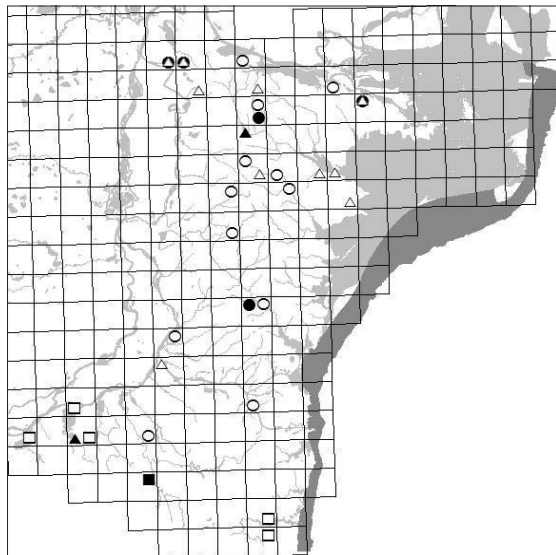
Vadu melletti homokturzásokon. A homoki viperával nem sikerült találkozunk, de két egyed levedlett bőre a jól ismert Greci és Babadag-erdei populációk fennmaradásának további bizonyítékai. A Greci-i viperabőr egy fiatal állat

levedlett bőre volt.

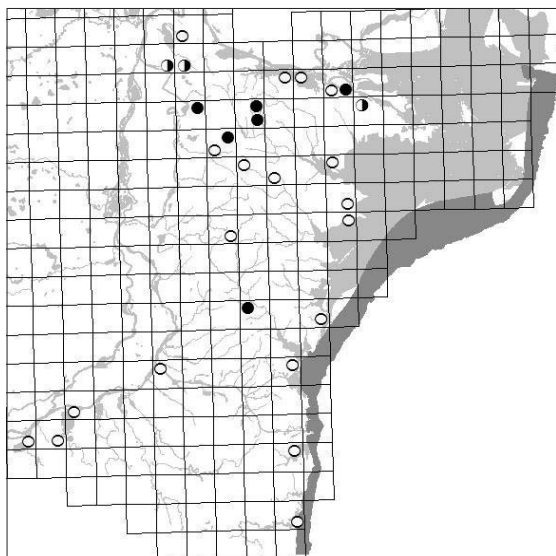
Remélhetőleg, további dobudzsai túráink hasonlóan gazdag megfigyelésekkel halmoznak el bennünket az elkövetkezendő években is. ■

1. ábra. Az érintett helységek 5x5 km UTM négyzetekben jelölve.

2. ábra. A zöld gyík-alfajok (*Lacerta viridis viridis* és *L. v. meridionalis*) elterjedése Dobrudzsában. Előzetes adatok (*L. v. viridis*: fehér pont – irodalom, fekete pont – saját adat; *L. v. meridionalis*: fehér négyzet – irodalom, fekete négyzet – saját adat; két alfaj vagy átmeneti alakok jelzése: fehér háromszög – irodalom, fekete háromszög – saját adat)

3. ábra. Az óriás zöld gyík (*Lacerta trilineata dobrogica*) elterjedése Dobrudzsában. Előzetes adatok (fehér pont – irodalom, fekete pont – saját adat, felemás pont – újrajelzés).

Faj/Helységkód
1. Dunai tarajos gőte (<i>Triturus dobrogicus</i>): 55
2. Vöröshajú unka (<i>Bombina bombina</i>): 5, 55, 61
3. Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>): 8, 14
4. Zöld varangy (<i>Bufo viridis</i>): 5, 7, 9, 21, 70, 74, 75
5. Barna ásóbéka (<i>Pelobates fuscus</i>): 13, 26, 55, 61, 62
6. Zöld ásóbéka (<i>Pelobates syriacus balcanicus</i>): 55, 61, 62
7. Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>): 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 37, 46, 49, 55, 58, 60, 61, 62, 64, 65, 68, 69, 70, 74
8. Nagy tavibéka (<i>Pelophylax ridibundus</i>): 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 22, 26, 27, 33, 41, 42, 46, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81
9. Kecskébéka (<i>Pelophylax kl. esculentus</i>): 5, 58, 74
10. Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>): 14, 46, 52
11. Mór teknős (<i>Testudo graeca iberica</i>): 6, 7, 12, 13, 27, 29, 32, 33, 34, 36, 40, 41, 43, 55, 58, 59, 61, 62, 69, 75, 76
12. Görög teknős (<i>Testudo hermanni boettgeri</i>): 69
13. Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>): 5, 11, 26, 55, 58, 59, 61, 62, 65, 69

14. Pannongyík (<i>Ablepharus kitaibelii stepaneki</i>): 5, 7, 13, 15, 36, 43, 49, 58, 59, 69, 76
15. Sivatagi gyík (<i>Eremias arguta deserti</i>): 61, 62, 62'
16. Zöld gyík (<i>Lacerta viridis</i>): 16, 17, 18, 27, 29, 32, 33, 38, 39, 42, 43, 46, 47, 49, 55, 59, 73, 74; L. v. <i>viridis</i> : 5, 7, 13, 34, 36, 58, 69; L. v. <i>meridionalis</i> : 39, 69, 76
17. Óriás zöld gyík (<i>Lacerta trilineata dobrogica</i>): 5, 7, 21, 27, 28, 33, 34, 36, 38, 58
18. Fürgye gyík (<i>Lacerta agilis chersonensis</i>): 42, 61, 62
19. Fali gyík (<i>Podarcis muralis</i>): 69
20. Homoki gyík (<i>Podarcis tauricus</i>): 5, 6, 7, 13, 27, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 49, 55, 57, 58, 59
21. "Foltos" sikló (<i>Elaphe sauromates</i>): 7, 58
22. Erdei sikló (<i>Zamenis longissimus</i>): 31, 69, 70
23. Haragos sikló (<i>Dolichophis caspius</i>): 7, 13, 15, 28, 29, 30, 41, 55, 69
24. Rézsikló (<i>Coronella austriaca</i>): 5, 7, 13, 49, 62
25. Vízisikló (<i>Natrix natrix</i>): 4, 7, 8, 10, 11, 13, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 37, 44, 45, 49, 53, 55, 58, 59, 61, 62, 64, 65, 68, 69, 70; N. n. <i>persa</i> : 7, 58, 69
26. Kockás sikló (<i>Natrix tessellate</i>): 55, 61
27. Homoki vipera (<i>Vipera ammodytes montandoni</i>): 13, 49

Localitate	Cod
<i>Tulcea megye</i>	
Aghighiol	43
Alba	34
Atmagea	46
Babadag	49
Balabancea	32
Beştepe	36
Căprioara	31
Cardon	11
Carcaliu	12
Cerna	29
"Cetățuia"	14
"Denis Tepe"	42
Florești	33
Gărvan	3
Gorgova	25
Greci	13
Grindu	2
Hamcearca	30
Horia	39
I.C.Brăteanu	1
Isaccea	10
Iulia	41
Izvoarele	40
Jijila	6
Luncașița	8
Mahmudia	37
Malcoci	21
Maliuc	24
Măcin	5
Mineri	19
Mircea Vodă	38
Mireasa	57
Murighiol	44, 45
Nalbant	35
Nifon	15
Nufăru	23
"Pricopan"	7
"Priopcea"	28
Partizani	22
Rândunica	42
Revărsarea	9
Slava Cercheză	47
Slava Rusă	52
Smârdan	4

A kecskébéka (*Rana kl. esculentus*) barna változata - Fotó: Sos Tibor

Somova	17, 18
Sulina	26
Telița	16
Topolog	51
Tulcea	20
Turcoaia	27
Valea Teilor	33
Victoria	36
Zebil	48, 50
Constanța megye	
23 August (Unirea)	77
Albești	78, 79
Băneasa	70
Bugeac	68
“Canaraua Fetii”	69
Cheia	58
Chituc	62
Corbu	64
Dumbrăveni	76

Dunărea	56, 63
Goruni	73
Gura Dobrogei	60
Hârșova	53
Histria	55
Ion Corvin	71
Limanu	80
Negrești	75
Oltina	65
“Periboina”	62
Petroșani	74
Rasova	67
Târgușor	59
Teherghiol	72
Topalu	54
Vadu	61
VamaVeche	81
Vlahi	66

Recens gyűrzések és visszafogások

Csoportunk Kelemen L. révén kapott értesítést egy szlovák gyűrűs fehér gólyáról (*Ciconia ciconia*), melyet Bajka Gy. és Bajka D. áramütés által elpusztulva találtak 2007. június 24-én, Réty mellett (45°50' N / 25°55' E - Kovászna megye). A “SLOVAKIA C 1431” feliratú gyűrű viselőjének minden adatát továbbítottuk a Szlovákiai Madárgyűrűző Központnak, ahonnan megtudtuk, hogy a gólyát fészekben, fiókaként jelölte Josef Kraus 2004. június 29-én Lúčky településen (Michalovce régió - 48°45'00" N / 22°02'00" E), Kelet-Szlovákiában.

A jelölés és megkerülési hely közötti távolság 1090 km, míg e kettő közötti eltelt idő 2 év, 11 hónap és 26 nap volt. A repülési irány 115,99° volt, kelet-déleleti irányba. E megkerülés is bizonyítani hivatott azt a tényt, miszerint a fiatal fehér gólyák egy része még az ivarérettség elérése előtt évente visszatér Európa különböző részeire anélkül, hogy költésbe kezdene.

2007. szeptember 30-án, a Cséffa-i halastavaknál (46°54'29.79" N / 21°40'55.32" E - Bihar megye) Botos A., Nagy A. és Petrovici M. egy öreg tollazatú, nyakgyűrűt viselő énekes hattyút (*Cygnus cygnus*) figyeltek meg. A “3R03” feliratú, sárga színű, műanyag nyakgyűrűt viselő madár egy csoport bütykös hattyúval mozgott együtt.

A madarat a 2006-os év folyamán, a csupán 3 km-re fekvő biharugrai halastórendszeren (Magyarország) többször is megfigyelték. Így ismereteink voltak arról, hogy egy Lengyelországban, hím fiókaként jelölt egyedről van

Megjegyzés: Az idézőjelbe tett leelőhelyek településektől távol eső toponimák.

A Cheia-i “foltos sikló” (*Elaphe sauromates*). Fotó: Sándor K. Attila

2007. szeptember 13-án, valamint 2008. április 30-án Nagy Attila a molnárgerény (*Mustela eversmanni*) egy-egy elgázolt példányát találta a Nagykomlós és Kiskomlós közötti útszakaszon (Temes megye). A megfigyelések nagy faunisztikai jelentőséggel bírnak: az eddig csak

Dobrudzásból és az ország déli részéről ismert faj előfordulásának első adatai Románia Pannon-régiójából.

A következőkben néhány újabb, a fakó rétihéja (*Circus macrourus*) ország belsejében való megfigyelésére vonatkozó adatot szeretnénk közzétenni.

2007. november 3-án a Kelemen-havasokban, a Nagy Köves csúcs (Pietrosul) közelében Nagy A. A. és Bartha L. figyeltek meg egy öreg hím példányt.

2008. április 5-én a Torda mellett Harasztos (Kolozs megye) határában, Hegyeli Zs. és Aczél-Fridrich Zs. észlelték a faj egy öreg tollazatú hím egyedét.

2008. április 29-én Scăricica (Neamț megye) mellett Daróczi J. Sz. egy öreg tojó madarat észlelt.

2008. április 9-én a Sachalin szigeten, Kelemen A. M., Monoki Á. (HU) és Papp T. egy téli tollazatból a nyáriba vedlő sarki partfutót (*Calidris canutus*) figyeltek meg. A faj hazánkban ritka kóborlóként van számon tartva, mely a tengerpart közelében minden bizonnyal gyakrabban jelenik meg, mint az a rendelkezésünkre álló adatokból kitűnik.

K.A. M. ■

2007. november 17-én a radnóti (Maros megye) halastavakon, Daróczi J. Sz. és Gyékény G. egy fiatal fekete récét (*Melanitta nigra*) figyeltek meg. A madár eleinte egy sarki- és egy északi bűvár társaságában mozgott, majd később a jeges-, füstös-, és barátrécéből álló laza csapatba úszott be. Igen gyakran bukott, és láthatóan kedvelte és vonzódott a mélyebb vízü részekhez. A fiatal madár huzamosabb ideig tartózkodott a területen, így a következő napokban számos madarásznak adódott lehetőség a megfigyeléséhez.

A fekete réce hazánkban egyike a legritkábban észlelt északi récefajoknak.

D.J.Sz. ■

folytatás a 5. oldalról

szó, melyet 2004. augusztus 20-án Ożarów, Łódz voiv mellett tónál (51°09' N / 18°30' E) gyűrűzött R. Włodarczyk és S. Czyz.

Valószínűleg ugyanezt a madarat Petrovici M. már korábban, 2007. június 21-én is észlelte, amikor a távolban repülő, sárga nyakgyűrűt viselő énekes hattyú számkódját nem sikerült leolvasnia.

2006. április 9-én, Daróczi J. Sz. egy öreg tojó balkáni gerlét (*Streptopelia decaocto*) gyűrűzött Marosvásárhelyen (46°33'24 N / 24°33'41) M 001752-es sorszámú gyűrűvel. A jelölés után a madár gyűrűszámát legkevesebb

húsz alkalommal sikerült leolvasni kézitávcső segítségével, a befogás helyszínén vagy attól legfennebb 70 m-re. Így, helyi (loco) visszafogásnak tekinthetőek a gyűrűzés utáni 1 év és 1 hónapra, majd 1 év és 4 hónapra történő, ugyanazon helyen való visszalátások. A madár legutóbb 2008. június 22-én volt észlelve mindössze 15 m-re a gyűrűzés helyétől, párban. A jelölés és e legutolsó megkerülés között eltelt időtartam 2 év, 2 hónap és 13 nap volt. Jelen adat is bizonyítja, hogy a nagyvárosokban költő balkáni gerlék nagyrésze egész évben hű marad a területéhez, melytől nem távolodik el, ezért igazi állandó madárnak tekinthető. ■

Csonkafülű denevér-kolónia Marosvásárhelyen

Kecskés Attila

2006. nyarán szokatlan problémával fordultak hozzánk a marosvásárhelyi onkológia kórháztól: a padlásról denevérek hatoltak be a kórház folyosóira, pánikot keltve a kórtermekben a betegek és a személyzet körében. Valószínűleg kijáratot kerestek a szabadba, hogy repülő rovarokra vadászhasanak, de nem találtak ki, ezért az épület folyosói és kórtermei alkotta labirintusban tévelygőket leszámítva, az állatok megpróbáltak visszajutni a padlásra.

A denevérek rendszerint ugyanazokat a nyílásokat, ablak és ajtóréseket használják hazatértükkor, mint amilyen távoztak. Így, mivel a rosszul becsukott padlásajtó felső felénél keletkező résen jöttek ki, ugyanott igyekeztek vissza. Csakhogy a visszaút a denevérek számára lehetetlen műveletnek bizonyult,

ezért az ajtó felső szélén csoportosulva lógtak. Miután minden egyes példányt összegyűjtöttünk és visszaengedtünk a padlásra, rádöbrentünk, hogy az onkológia kórházpadlás egy ritka, Európa szinten veszélyeztetett denevérfaj, a csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*) legkevesebb 300 példányból álló kolóniájának ad otthont. Az ország területén ez a második legnagyobb ismert kolónia az említett denevérfajnál. Az eset éppen a madárinfluenza által kiváltott hisztéria idején történt, amikor több padlásablakot bedróthálóztak, hogy a galambokat kirekesszék az épületekből. A drótháló a denevérek számára is áthatolhatatlan akadály, ezért egymástól kétujjnyira elhelyezett vízszintes lécekkel helyettesítettük. Azt abban az évben megoldottuk a problémát néhány léccel, a padlásajtóra pedig lakatot tettünk. 2007-ben azonban a probléma újból felmerült. Ez alkalommal nem sikerült választ találnunk arra, hogy miért próbálkoztak újból bejutni az épület belsejébe, de észrevettük, hogy egy nyitva hagyott

Denevér telep részlete • Fotó: Deák Attila

vészkiáraton hatoltak be. Miután lezártuk azt, több probléma nem adódott. Mivel a nyári periódusban nem akartuk megzavarni a kolóniát, nem végeztünk rendszeres megfigyeléseket.

2008. januárjában visszatértünk megnézni, hogy vannak-e szaporodásra vagy mortalitásra utaló jelek. Összesen 6 helyen csoportosultak a guanó-kupacok, ami arra utal, hogy a kolónia időnként változtatta a helyét. Az elpusztult

denevérek csontvázai a következőképpen csoportosultak: 2 illetve 14 apró csontváz két különböző kupacon (valószínűleg kölyök-állatok maradványai) és egy egyedülálló, nagyobb méretű csontváz (valószínűleg felnőtt állat) egy külön kupacon. Amennyiben további vizsgálatok során kiderül, hogy valóban szülőkolóniáról van szó, természetvédelmi szempontból még nagyobb jelentőséget kap ez a kolónia. ■

Farkasok által zsákmányul ejtett szarvastehén kondíciójának a kimutatása

Kecskés Attila

Két kollégám, Kovács István és Kis Réka Beáta, 2008. január 26-án egy farkasok által zsákmányolt szarvastehén (*Cervus elaphus*) maradványaira bukkantak, 550 méterre Marossárpataktól (Maros

mege), mindössze 15 km-re Marosvásárhelytől. Figyelmüket egy 30 hollóból és 20 szarkából álló madársereg vonta magára, melyek egy szántó melletti nádfolt körül mozogtak. Becslésünk alapján, a tetem legfennebb 1-2 napos lehetett. A zsákmány nagy méretéből, a nyomok és a küzdelem jeleiből ítélve, a „cselekmény” szereplői nem lehettek mások, mint farkasok. A szarvast az erdőből hajtották ki, 100 m-re, a szántóra, ahol végeztek vele. Jól fejlett példány volt, mely becslésünk szerint legalább 150 kg-ot nyomhatott. Fontos megjegyeznünk, hogy

fyjtatás a 8. oldalon

A hósármány (*Plectrophenax nivalis*) hazánkban viszonylag ritka, de helyenként rendszeresen előforduló téli vendég. Néhány ismert, klasszikusnak mondható előfordulási helyét leszámítva (tengerpart, az Olt folyó mente, Sebes-Körös duzzasztott gátjai), igen ritkán és rendszertelenül jelenik meg. Íme néhány adat a faj erdélyi előfordulásáról:

- Érvasad és Szalacs (Bihar megye) között, 2003. január 5-én Botoș A. és Nagy A. figyeltek meg egy hím példányt;
- 2004. november 7-én ugyancsak Botoș A. és Nagy A. észlelte a faj 7 egyedből álló csapatát (ebből 3 hím) a mezőtelegdi duzzasztott tó töltésén (Bihar megye);
- 2005. telén (pontosabb adat nélkül), ugyancsak a mezőtelegdi gáton figyelt meg Nagy A. egy hím példányt;
- Neuman H. 2007. november 7-én, Temesvár mellett fényképezett egy hím madarat (Manci C. O. tájékoztatása);
- 2007. november 15-én a Cséffai halastavaknál (Bihar megye), Nagy A., Horvát G. (HU) és Simay G. (HU) figyeltek meg 2 egyedet (tojó/fiatal).
N.A. ■

HIBAIGAZÍTÁS:

Az előző lapszám (X. évfolyam, 1. szám, 2008. április) harmadik oldalán található jeges bűvárról szóló cikkbe hiba csúszott be, melyet ezúton szeretnénk kijavítani. A cikk középső oszlopának utolsó bekezdése elején 2007. január 10 helyett 2008. január 10 olvasandó. ■

Az utóbbi néhány évből származó, jeges- és füstös réce megfigyelésekre vonatkozó adataink egy része mindeddig nem került leközlésre. Hazánkban mindkét faj rendszeresen, de ugyanakkor igen szórványosan jelenik meg. Ezeket az összegyűjtött adatokat szeretnénk rövid hír formájában ismertetni.

Füstös réce (*Melanitta fusca*):

- 2006. november 22. - oláhdajai halastó (Fehér megye): 1 pd. (Toncean Florin)
- 2006. december 29. – 2007. január 7. - péterfalvi (Fehér megye) duzzasztó: 1 pd. (Toncean Florin)
- 2007. január 20. - Scărișoara és Cleja között, a Răcăciuni vztározón (Bákó megye): 2 hím és 1 fiatal (Belényessy S., Daróczi J. Sz., Domokos Cs., Kiss R. B. és Kovács I.)
- 2007. november 7. - Cséffai halastavak (Bihar megye): 6 pd., melyből 1 hím (Nagy A.)
- 2007. november 15. - Cséffai halastavak: 4 pd. (Nagy A., Horvát G. (HU), Simay G. (HU))
- 2007. november 17-18. - Radnót (Maros megye): 1 tojó és 3 fiatal (D. J. Sz., Gy. G., Hegyeli Zs., Kecskés A., Komáromi I., Kovács I., Miholcsa T., Papp T. és Zeitz R.)
- 2007. december 2. - Mezőtelegd (Bihar megye): 1 pd. (Nagy A., Horvát G. (HU), Simay G. (HU))
- 2007. december 2. - Fugyi (Bihar megye): 8 pd. (Nagy A., Horvát G. (HU), Simay G. (HU))
- 2007. december 7. - Fugyi: 2 hím pd. (Nagy A.)
- 2008. január 20. - Tiszafa (Eibenthal) település alatt a Dunán (Mehedintői megye), a Satului és Tisovița patakok beömlései között: 1 fiatal egyed (Daróczi J. Sz., Gyékény G., Ölvedi Sz., Siklódi A. és Zeitz R.)
- 2008. január 26-29. - Gyalu (Kolozs megye): 2 tojó (Szabó D. Z., Ölvedi Sz.)
- 2008. február 19. - Mezőtelegd: 1 imatur hím (Daróczi J. Sz., Papp T.)
- 2008. március 15. - Cséffai halastavak: 1 átszíneződő hím példány (Botoș A., Nagy A.)

folytatás a 9. oldalon

Kecskés Attila felveszi a szarvas biometriai adatait • Fotó: Kovács István

ezen területen elvadult kutyákra vonatkozó megfigyelések nem ismeretesek. Tüzetesebb vizsgálódás után, a szarvas nyakán egyetlen lyukat sikerült felfedeznünk, ami egy farkas egyik alsó szemfogának nyomán keletkezhetett. A belső szerveket és a törzs izomatát szinte teljesen elfogyasztották. A megevett hús mennyisége alapján a madarak, rókák, faluból elkóborló kutyák lehetséges fogyasztását is figyelembe véve, 5-10 tagúra becsültük a farkasfalkát. A zsákmány fejét és combcsontját - további elemzésekhez - begyűjtöttük, a fogkopás alapján történő körbecslés illetve a combcsont-velő zsírtartalma alapján történő kondícióbecslés végett.

Kondícióbecslés. Jól ismert tény, hogy különböző állatfajok kondíciójára a zsírraktárak teltségéből lehet következtetni. A kondíció becslése nélkülözhetetlen azokhoz az elemzésekhez, amelyekben a ragadozó zsákmányszerzési stratégiájának szelektív hatását vizsgáljuk. Azonban a kondíciót legjobban mutató zsírraktárak (szív, gyomor és a vesét körülvevő szövetek), a belső szervekkel együtt, a lakoma során elsőként fogynak el. Általában számunkra egyetlen zsírraktár marad hozzáférhető: a hosszú csontok belsejét kitöltő velők. A csontvelő

a szervezet utoljára kiürülő tartalék-tápanyagraktára, ezért mozgósítására csak azután kerül sor, miután a szervezet egyéb zsírraktárai kimerültek. Így, a csontvelő zsírtartalma nagyon jó mutatója a hosszabb éhezés során bekövetkező kondícióromlásnak, amely különböző környezeti tényezők (táplálék, élőhely minősége, tél keménysége, stb.) és/vagy élettani tényezők (túl fiatal, túl öreg, beteg, sebesült, stb.) következménye. A csontvelő nagyon alacsony zsírtartalma azt jelzi, hogy az állat nemsokára magától elhullt volna. Ugyanakkor nem jelenthető ki egyértelműen az sem, hogy a magas zsírtartalom teljesen egészséges, kifogástalan egyedre utal.

A szarvastehén kondíciójának becslésére a legegyszerűbb, jól ismert módszert használtuk: egy-egy 25-30 g-os friss csontvelő darab tömegének pontos lemérése után, 60-70°C-on tömegállandóságig szárítottuk mindaddig, amíg a rendszeres, periodikusan ismételt mérések eredménye már nem változott. A kiszáritott csontvelő tömege, a frisshez viszonyítva, százalékban kifejezve, felhasználható a zsírtartalom mutatójaként. Esetünkben a zsírtartalom 84-89% volt, ami arra utal, hogy a farkasok által elejtett szarvastehén nem szenvedett alultápláltságtól. ■

A szirti sas és vándorsólyom védelmi program eredményei 2007-ben

Kovács I., Komáromi I., Hegyeli Zs.

A *Milvus* Csoport szirti sas (*Aquila chrysaetos*) és a vándorsólyom (*Falco peregrinus*) védelmére irányuló programja 2001-ben kezdődött el. A program hosszú távú célkitűzései a következők:

- a két faj országos fészkelőállományának felmérése;
- az állományok monitoringja a kiválasztott mintaterületeken;
- a két faj ökológiájának és biológiájának a kutatása;
- a szükséges védelmi intézkedések meghozatala.

2001-2005 között elvégeztük a felmérést az első mintaterületünkön, az Erdélyi Szigethegységben, és elkezdtük a fészkelő saspárok monitoringját is. 2007-ben, a párok költési sikerének a megállapításában, a Clubul Montan Apuseni-el, a Bihari Karszt Nemzeti Park Adminisztrációjával, a Tordai Hasadék Rezervátum Adminisztrációjával és több diákkal működünk együtt. Fontos megemlíteni, hogy a költési siker az eddigi évek közül 2007-ben volt a legmagasabb, ami részben annak tulajdonítható, hogy két párnak is sikerült két fiókát repíteni (általában csak egy fióka hagyja el a fészket).

A 2007-es év legfontosabb aktivitása a csíkszeredai Polgár-Társ Alapítvány és a Romániai Holland Nagykövetség által finanszírozott pályázat volt, mely a két faj állományának a felmérésére és védelmére irányult a Kárpátok dél-nyugati részén, szoros együttműködésben a terület öt nemzeti- és natúrparkjának az adminisztrációjával (Retyezát NP, Domogled-Cserna NP, Néra Szurdok NP, Karas Szurdok-Szemenik NP, Vaskapu NP). A pályázat egyik fő célkitűzése a parkok alkalmazottjainak a kiképzése volt,

ami lehetővé tenné, hogy a jövőben aktívan részt vegyenek a két faj monitoringjában és védelmében. Két elméleti szeminárium keretén belül előadásokat tartottunk a célfajokról, a felmérésben és a monitoringban használt módszerekről, illetve a terepkiszállásokon gyakorlati tapasztalatot gyűjthettek a ragadozó madarak felismeréséhez és a módszerek megfelelő alkalmazásához.

A felmérés a következő hegységeket fedte le: Szemenik-hg., Aninai-hg., Lokva-hg., Almás-hg., Csernai-havasok, Mehádiai-hg. és Retyezát-hg. Március 1. és június 15. között összesen 113 megfigyelőpontról végeztünk megfigyelést. További 20 pont esetében, különböző okok miatt, elmaradtak a megfigyelések. Összesen 15 szirti sas és 24-28 vándorsólyom párt sikerült találni. A legtöbb szirti sas-pár az Almás-hegységben (5) fészkel, ezt követi a Retyezát (4 pár), valamint a Csernai- és Mehádiai-hegység (4 pár). Az Aninai-hegységben, annak ellenére, hogy az élőhely ideálisnak tűnt, mindössze 2 párt sikerült megfigyelni. A vándorsólyom esetében az Aninai-hegység bizonyult a legjobbnak (12-14 pár), ezt követi a Retyezát (7-8 pár), Almás-hegység (2-3 pár), Cserna-völgye (2 pár) és a Lokva (1 pár). További 0-2 pár szirti sas és 0-5 pár vándorsólyom jelenléte lehetséges a kimaradt területeken. A kutatott régió egyelőre meglehetősen zavartalan és más veszélyeztető tényezőket sem találunk. A turizmus azonban láthatóan fejlődésnek indult az utóbbi időben, ami elengedhetetlenül a zavarás erősödéséhez és bizonyos mértékű élőhelyvesztéshez fog vezetni a közeljövőben. A szirti sas elterjedése a mintaterületen, a már említett Aninai-hegységen kívül, megfelelt várakozásainknak. A vándorsólyom párok nagy száma viszont teljesen megváltoztatta a faj hazai elterjedéséről kialakított véleményt, miszerint egy nagyon ritka fészkelőről van szó. A legbátrabb eddigi állomány-

folytatás a 10. oldalon

Rövid hírek

folytatás a 9. oldalról

Jeges réce (*Clangula hyemalis*):

- 1999. december 14. - Cséffai halastavak: 1 hím (Botoş A., Cocian E., Nagy A.)
- 2002. november 9. - Nagyvárad, városi szennyvíztelep: 1 tojó és 5 fiatal (Botoş A., Nagy A.)
- 2002. december 6. - Nagyvárad, városi szennyvíztelep: 2 tojó és 8 fiatal (Botoş A., Nagy A.)
- 2007. január 14. - Mezőtelegd: 1 hím (Nagy A.)
- 2007. január 13-14. - Drăgăşani (Olt megye) az Olt duzzasztóján: 2 hím és 2 tojó (Daróczi J. Sz., Fántáná C., Gyékény G., Kelemen A. M., Kelemen K., ifj. Szabó J.)
- 2007. február 4. - Scărişoara és Rusăneşti között (Olt megye), az Olt duzzasztóján: 1 tojó (Daróczi J. Sz., Gyékény G., Miholcsa T., Pastre M., Zeitz R.)
- 2007. november 16. - Unciuc (Hunyad megye): 1 fiatal (Daróczi J. Sz., Komáromi I., Sos T.)
- 2007. november 16. - Râu de Mori (Hunyad megye): 1 tojó (Daróczi J. Sz., Komáromi I., Sos T.)
- 2007. november 17. - Mezőzáh (Maros megye): 1 tojó és 1 fiatal (Daróczi J. Sz., Gyékény G.)
- 2007. november 17-18. - Radnót (Maros megye): 2 hím, 4 tojó és 1 fiatal (D. J. Sz., Gy. G., Hegyeli Zs., Kecskés A., Komáromi I., Kovács I., Miholcsa T., Papp T. és Zeitz R.)
- 2007. december 2. - Mezőtelegd: 3 pd., melyből 1 hím (Nagy A., Horvát G. (HU), Simay G. (HU))
- 2008. február 19. - Élesd (Bihar megye): 1 hím (Daróczi J. Sz., Papp T.)
- 2008. május 17-30. - Hégen (Szeben megye): 1 nászruhába vedlő hím (Daróczi J. Sz., Gyékény G., Kecskés A., Kelemen A. M., Kovács I., Miholcsa T., Papp T., Zeitz R.)

N.A., D.J.Sz. ■

becslés 10-40 pár volt (Gensbøl, B., Thiede, W.: Greif Vögel, München, 2004), jelenleg pedig már 40-45 pár létezéséről van tudomásunk. Így - valószínűleg - a Romániában fészkelő vándorsólyom párok száma 50-150 pár között van.

A 2007-es év másik nagyon fontos eseménye az első két hazai vándorsólyom fióka meggyűrűzése volt az Aninai-hegységben. A madarak bal lábára klasszikus alumíniumgyűrűt helyeztünk, a jobb lábra pedig egy fekete gyűrűt nagyméretű fehér felirattal, mely két karakterből áll (az első egy betű, a második egy szám vagy betű) és távolról leolvasható távcső vagy teleszkóp segítségével. A 2006-ban meggyűrűzött első szirti sas-fióka után, 2007-ben további 5 fiókára került fel jelölőgyűrű. A szirti sas esetében is áttértünk a színes gyűrű használatára. Ez esetben az egyedi azonosítást lehetővé tevő számsor és a két nagyméretű, távolról is leolvasható fekete karakter (az első egy betű, a második egy szám vagy betű) ugyanarra a narancssárga alumínium gyűrűre került fel, így csak egy gyűrűt használtunk. Az Erdélyi Szigethegységben a sasokat bal lábra, máshol jobb lábra gyűrűzzük. Ha valaki színesgyűrűs vándorsólymot vagy szirti sast figyel meg, lejegyzendő a színes gyűrű száma, illetve a gyűrűk helyzete (melyik lábán van). Ha nem sikerül a színes gyűrűt leolvasni, a gyűrűk helyzete is szolgáltat valamennyi információt a madarak eredetéről, ezért az ilyen típusú megfigyeléseket is szívesen vesszük. A gyűrűs madarakat a következő címekre lehet jelenteni: istvan.kovacs@milvus.ro és istvan.komaromi@milvus.ro.

Végezetül pedig szeretnénk megköszönni a segítséget minden önkéntesnek, aki részt vett a terepmunkában, illetve szervezeteknek és nemzeti parkoknak akik nagyban hozzájárultak a program sikerességéhez. A program támogatói 2007-ben a csíkszeredai Polgár-Társ Alapítvány és a Romániai Holland Nagykövetség voltak. ■

Érdekességek a madarak világából

**Összeállította
Daróczi J. Sz.**

Jól ismert tény, hogy egyes madárfajok telepesen költenek, mely telepek lehetnek szorosak és lazák, annak függvényében, hogy a fészkek milyen sűrűn helyezkednek el. A szoros telepekben költő fajok közül jól ismertek a vetési varjak, egyes gémfajok, csérek, kárókatónák, gyurgyalagok, partifecskek, szövőmadarak, stb. A telepek lehetnek homogének, melyekben csak egyetlen faj egyedei költenek, és vegyesek, melyekben kettő vagy több faj költ együtt. A partifecske telepei elérhetik olykor az 1000 párat is, de a meredek tengerparti sziklafalakon költő fajok (sirályhojsza, lummafajok, alkák és lundák) vegyes telepei 40.000 párat is számlálhatnak. Ennél is jelentősebbek a Falkland (Malvin) szigetek pingvintelepei, melyek 200.000 példányból állnak. A rekordot azonban az atlanti-óceáni Tristan da Cunha sziget vészmadártelepe tartja, melynek állománya négy millió példányra rúg. A telepesen költő madarokról elmondható, hogy ragaszkodnak költőtelepeikhez. Ezt jól példázza az az angliai gémtelpe is, melyről az első feljegyzés 1923-ból származik. ■

Korábban a struccnak (*Struthio camelus*) élt egy alfaja, mely Szaúd-Arábia sivatagi tájait lakta és a *Struthio c. syriacus* nevet viselte. Ezen alfaj utolsó példányának tetemére 1966-ban bukkantak a jordániai Maan település mellett. Nagyarányú megfigyelésük már a '40-es években észlelhető volt, hiszen az Arábiai-félsziget lakói kíméletlenül pusztították tojásuk és húruk miatt. ■

A kanadai lúd (*Branta canadensis*) nagy elterjedési területéről tizenhárom alfajt írtak le (ebből egy kipusztult), melyek elsősorban nagyságukban különböznek egymástól. A legnagyobb termetű alfaj *B. c. maxima* szinte hatvány nagyságú, míg a legkisebb képviselő, a *B. c. minima* csak kevéssel nagyobb a tőkés récénél. A korábban alfajként tartott *B. c. hutchinsii*-t (Richardson, 1832) 1996-ban faji szintre emelték *Branta hutchinsii* néven. ■

Ausztrália délkeleti és délnyugati részén él a lebernyeges réce (*Biziura lobata*), melynek himje a csőr alatt egy jól fejlett, különleges bőrlebenyt visel. Ez a lebeny a nász időszakában vérrel telik meg, nagy méretet ölt és igencsak megduzzad. A faj további érdekessége, hogy tollazata pézsmaszagú, úszáskor a test nagyrésze és a teljes farok a víz alá süllyed. Megzavarása esetén gőzhajóhoz hasonló fűjtató hangot hallatva menekül. ■

A gémlile (*Dromas ardeola*) az egyedüli partimadár-faj a világon, mely földi üregekbe, rókalyukba költ, vagy fészket homokos partfalba vájja. A tojók egyetlen (ritkábban két) fehér tojást tojnak, melyek a madár testméretéhez képest igencsak nagyok. ■

A ferdecső lile (*Anarhynchus frontalis*) Új-Zéland köves folyópartjain fészkel és a világon az egyetlen olyan madárfaj, melynek csőre oldalirányban hajlott. Az *Anarhynchus* genusz egyedüli képviselője. A legtöbb madár csőre jobboldali irányba görbül. Biológiája a hazai lilefajokéhoz hasonló. ■

Az aranypityer (*Tmetothylacus tenellus*) az egyetlen olyan pityerfaj, mely élénk színű tollruhát visel.

Feje és alsóteste élénk aranysárga, a mellén széles fekete mellszalaggal, míg a felsőtest szürkés-olívdzöld színekben játszik. A tojó madarak szerényebb tollazatot viselnek, melynek sárga színe sokkal fakóbb. A faj Kelet-Afrikában honos. ■

A Dél-Amerikában honos óriás ökörszem (*Donacobius atricapillus*) pillanatnyilag az ökörszemfélék (*Troglodytidae*) családjának legnagyobb képviselője, mintegy énekesrigó nagyságú. A XIX. században e fajt a rigófélék (*Turdidae*), majd a XX. században a gezerigófélék (*Mimidae*) családjába sorolták. Az ökörszemek között azonban egy másik "óriást" is találunk, a kaktuszökörsemet (*Campylorhynchus brunneicapillus*), mely az Egyesült Államok déli részén és Mexikóban honos. Méretét tekintve kövirigó nagyságú. ■

Német ornitológusok a kék (búbos) szajkónál (*Cyanocitta cristata*) egy, a Galápagos-szigeteken élő harkálpinyéhez (*Camarhynchus pallidus*) hasonló viselkedést fedeztek fel. E madaraknál is leírták a különféle eszközök (ágak, tüskék, fűszál) használatát. Ezek segítségével a szajkók rovarlárvákat és más ínyencfalatokat kaparnak ki a fák kérgei és repedései alól. ■

A gógó (*Scopus umbretta*) vagy ahogy néha még mondani szokták "kalapácsfejű gólya", az afrikai kontinensen honos és különös alakja miatt elég jól ismert faj. Fészke igen nagy, gömb alakú, melyet ágakból, fákra vagy sziklára épít, többnyire vízközelben. A fészek érdekessége, hogy három szobából áll. Tojásait a legfelső szobába rakja le, ahonnan majd a fiókák a középsőbe, az úgynevezett "gyerekszobába" másznak le és itt nevelkednek. A legalsó szoba, melybe a fészek bejárónyílása torkollik, előszobaként szolgál. ■

A falklandi tokoscsőrű madár vagy más néven fehér tokoscsőrű madár (*Chionis alba*) az egyedüli, a lilealakúak (*Charadriiformes*) rendjébe tartozó szárazföldi madárfaj, mely az Antarktiszon költ. Lábujaik között nincs úszóhártya. Ami a táplálkozási módját illeti, dögevő, de gyakran rabolja el pingvinek tojásait vagy kis fiókáit, olykor azonban a legyengült felnőtt példányokat is megtámadja. Költési időszaka december-január között van. ■

A fekete hattyú (*Cygnus atratus*) tollazata, az evezők kivételével – melyek fehér színűek – teljesen fekete. Így, a vízen úszó madár teljesen feketének tűnik, csupán a csőre piros színű. A fekete szín miatt sok ember számára igen ellenszenves madár lett, az ördög cimborájának vélték. E rossz megítélésnek a múltban igen sok fekete hattyú esett áldozatul, melyeket a babonák hódolói kíméletlenül irtottak. A faj őshazája Ausztráliában van, ahonnan - kellemes megjelenésének és külalakjának köszönhetően - sok európai állatkertbe és városi parkba betelepítették. Angliába 1791-ben kerültek az első madarak, melyek 1854-ben, fogsági körülmények között, szaporodtak is. ■

A 2008 -as Szeben megyei fahérgólya-felmérés eredményei

Friedrich Philipp

A Fehér megye felől Szeben megyébe utazókat idén egy fiókás gólyapár fogadta, mely a megyehatárt jelző emelvényre építette fészket.

A 2008. június 29 és július 11 között általunk végzett Szeben megyei gólyafelmérés eredményét jónak ítéljük. A felmérés során 1200 km-t utaztunk, mely során 122 települést vizsgáltunk át gólyafészkek felderítése érdekében. Elmondható, hogy az általam 1988 óta rendszeresen végzett felmérések során mindeddig nem történt ilyen nagyarányú településszáma kiterjedő gólyafészkek-számolás, emiatt is az ezévi felmérés igen kiemelkedő.

A bejárt települések közül 97-ben találtunk fészkeket, melyek száma 172 volt. Ezek közül mintegy 150 fészekben összesen 519 fióka nevelkedett, mely rekordnak számít Szeben megyére nézve.

A sikeresen költő párok átlagosan 3,46 fiókát neveltek.

Az idei évben is tovább növekedett a villanyoszlopra épült fészkek száma, mely így elérte az 54%-ot. Korábbi évekhez hasonlóan, a legtöbb gólyafészket számláló településnek idén is Kereszténysziget bizonyult, ahol 27 fészekben 76 fióka nevelkedett fel. Az e településen fellelhető 27 fészekből 22 oszlopon található. Az itt költő madarak biztonságosabb költését célzó kezdeményezések Simona Gritunak köszönhetőek, akinek segítségével az áramszolgáltató vállalat nagyszámú fészkekállványt helyezett ki.

Továbbá említést érdemel még

folytatás a 12. oldalon

Nyírfajd a Máramarosi - havasokban

Lucian Pârvulescu

Románia a nyírfajd (*Tetrao tetrix*) európai elterjedésének legdélebbi határán fekszik. Egy évszázaddal korábban hazánk hegyeinek mindenikében megtalálható volt mint költőfaj, de elterjedése lehúzódtott a bányászat-hegységekig, sőt megtalálható volt Dobrudzsában is, ahol Babadag térségében a viridanus alfaj képviselte.

Főképp emberi tevékenységek által okozott zavarások és élőhelyváltozások következtében a faj egyre inkább visszahúzódott az oroszországi fő elterjedési területe fele. Napjainkban Romániában a nyírfajd költőterületei csupán az északi magashegységekre (Máramarosi-havasok, Radnai-havasok) korlátozódnak, ahol elszórtan és kis állományokban maradt fenn.

A hazánktól délre fekvő állományok közül csupán az Észak-Olasz-, Svájci- és Osztrák-Alpokban található populációk tekinthetők jelentősnek.

A 2008. május 17 és 20. között az Izvoru Stanchii csúcs (Máramarosi-havasok) környékén szervezett expedíció során több dürgő kakast is sikerült megfigyelni. A legnagyobb, egyidőben észlelt példányszám nyolc volt, melyből 7 hím és 1 tojó madár. A helyi erdészekkel való beszélgetéseink során megtudhattuk, hogy a térségben két másik dürgőhely is ismeretes, melyeken abban az időszakban további nyolc kakas dürgött.

Bár megfigyeléseink és informá-

cióink nem alkalmasak arra, hogy ezen adatokból megbecsülhető legyen a tojó madarak száma, azonban segít egy hozzávetőleges képet kapni a helyi állomány nagyságáról az aktív hímek száma alapján.

Ezennel is szeretném megköszönni a segítséget Gicu Manolenak, Marian Timiș úrnak és nem utolsósorban annak a két egyetemistának (Ionuț Bejannak és Maria Buneanak), akik együtt dacoltak velem az időjárás viszontagságai ellen. ■

Hím nyírfajd • Fotó: Lucian Pârvulescu

Migrans

A „Milvus Csoport” Madártani és Természetvédelmi Egyesület kiadványa.
Megjelenik negyedévente

Szerkesztő:

Daróczy J. Szilárd

Szerkesztő munkatárs:

Hegyesi Zsolt, Sos Tibor

Tördelés:

Farkas Sándor

Korrektúra:

Deák Borbála

Cím:

Op. 3, Cp. 39

540620 Marosvásárhely, Románia

Tel/fax: (+4) 0265 264726

E-mail: office@milvus.ro

Web-site: www.milvus.ro

ISSN 1454-0290

folytatás a 11. oldalról

néhány jelentős számú gólyapárt magának tudó település is, melyek közül Orlátot (11 fészek – 38 fióka), Újgyházát (6 fészek – 21

fióka), Skoreit (6 fészek – 16 fióka), Lessest (5 fészek – 15 fióka) és Oltrákovicát (5 fészek – 13 fióka) említenék meg. ■

A Szeben megyei 2008-as évi gólyafelmérés számbeli eredményei

Ellenőrzött települések:	122
Foglalt fészkes települések	97
Fészek nélküli települések	25
Foglalt fészkek (Hpa)	172
Nem foglalt fészkek (uH)	3
Fiókás fészkek (Hpm)	150
Fióka nélküli párok (Hpo)	22
Kirepült fiókák (JZG)	519
Kirepült fiókák / foglalt fészkek (JZa)	3,01
Kirepült fiókák / fiókás pár (JZm)	3,46
Oszlopon épült foglalt fészkek	93
Oszlopon épült nem foglalt fészkek	2